

1. Referentie

Referentie	Dielemans, A. (2000). <i>Als de toekomst wacht...: over individualisering, vertrouwen en de sociale integratie van jongeren in West-Europa</i> . Assen : Van Gorcum.
Taal	Nederlands
ISBN	90-232-3545-2
Publicatievorm	Boek

2. Abstract

In diverse EU-landen zijn projecten van onderzoek afgesloten of in uitvoering waarin geprobeerd wordt rekenschap af te leggen van nieuwe ontwikkelingen in het jongerenbestaan. De verschillende projecten hebben gemeen dat ze de houding van jongeren jegens zichzelf, leeftijdsgenoten, volwassenen en de maatschappelijke instituties in kaart proberen brengen. Daarnaast proberen de onderzoekers de kijk van jongeren op de samenleving en op de toekomst actief naar voor te laten komen. Wat vinden jongeren van de samenleving waarin ze opgroeien en wat verwachten ze van de toekomst voor zichzelf en voor de samenleving als geheel? Op uiteenlopende manieren wordt daarbij gezocht naar nieuwe aanvullende methoden van onderzoek waarbij jongeren niet enkel schriftelijk of telefonisch worden bevraagd, maar waarbij ze zelf hun stem kunnen laten horen en hun constructie van de wereld naar voor kunnen brengen.

In dit rapport wordt verslag gedaan van pogingen om een andere wending te geven aan jeugdonderzoek in de ons omringende landen. De projecten worden niet enkel kort beschreven, maar de uitkomsten worden ook ingepast in een bredere sociologische beschouwing over de ontwikkelingen in het jeugdbestaan. Daarbij neemt het vraagstuk van de individualisering een prominente plaats in.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Welzijn
Trefwoord(en)	Individualisering, sociale integratie, toekomstperspectief

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	/
Onderzoeker(s)	Arjan Dielemans

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Wat vinden West Europese jongeren van de samenleving waarin ze opgroeien en wat verwachten ze voor de toekomst voor zichzelf en voor de samenleving als geheel?
Hypothesen	/

6. Methode

Onderzoeksmethode	Zowel kwantitatief als kwalitatief, ook literatuurstudie (onderzoeken uit verschillende landen worden vergeleken)
Onderzochte groep	West – Europese jongeren tussen 14 en 34 jaar
Bereik	Internationaal (West-Europa)

7. Resultaten

Positieve ervaringen	Persoonlijke levensdoelen primeren. Men heeft het gevoel controle te hebben over de eigen toekomst. Vooral studerende jongeren zijn optimistisch. Jongeren hebben vooral contact met leeftijdsgenoten op school en in de vrije tijd. Men brengt daar ook veel tijd mee door.

	Tolerantie jegens andere manieren is toegenomen.
Negatieve ervaringen	Jongeren zijn niet zozeer bezig in het nuttig maken van zichzelf voor de samenleving. Men vindt de zorg voor ouders ook minder belangrijk. Daarnaast verliezen ook de traditionele verbanden van gezin, kerk en buurt aan betekenis. Lidmaatschappen aan verenigingen nemen af. Men kent een zekere afkeer en wantrouwen ten aanzien van politiek en men neemt een dagelijkse levenshouding van argwaan aan. Ten slotte hebben vele jongeren last van besluiteloosheid en gevoelens van onzekerheid en twijfel. Vooral werkloze jongeren zijn eerder pessimistisch.

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

/

9. Beleidsaanbevelingen

Nee

10. Samenvatting

In diverse EU-landen wordt op dit moment, middels nieuwe aanvullende methoden, onderzoek verricht naar nieuwe ontwikkelingen in het jongerenbestaan. Daarbij is er aandacht voor onderwerpen als : wat vinden jongeren van de samenleving waarin ze opgroeien en wat verwachten ze van de toekomst voor zichzelf en voor de samenleving als geheel?

Het beeld lijkt veel minder rooskleurig te zijn dan tot dusverre werd aangenomen.

De individualisering die in West-Europa plaats vindt heeft voor de jeugd veel schaduwzijden, die thans scherp aan het licht treden. Het beroep van de jongeren op eigen autonomie en zelfverantwoordelijkheid gebeurt in een wereld die weinig houvast meer biedt. Vroegere zekerheden die veiligheid boden zijn verdwenen en met de toename van agressie en geweld verdwijnt het vertrouwen in de overheid en in de samenleving. Maar ook het vertrouwen in de medemens lijkt af te nemen. Veel jongeren achten een levenshouding waarbij men op z'n hoede is en niemand vertrouwt, de meest verstandige.

Er lijkt bij de jeugd een diepe vertrouwenscrisis te bestaan en als we niet oppassen wordt argwaan de levenshouding van de jongste West-Europese generatie.